

Teatre valencià, un sector en aigua morta

RIII, la darrera obra de la companyia Arden Produccions, dirigida i adaptada per Chema Cardena

EL TEMPS

El teatre valencià viu la seua enèsima baralla. La destitució del director de Teatres de la Generalitat i la congelació dels pressupostos amenacen d'ofegar un sector que es mou entre la provisionalitat i la indiferència política.

La notícia va córrer com la pólvora. Quasi en el mateix temps (exactament un minut i mig) en què la secretària autonòmica Concha Gómez anunciava a José Vicente Martínez Luciano la seua destitució, la notícia del cessament del fins a aquell moment director general de Teatres de la Generalitat Valenciana (TGV) colpejava tots els professionals del sector. El conseller de Cultura, va explicar Gómez a

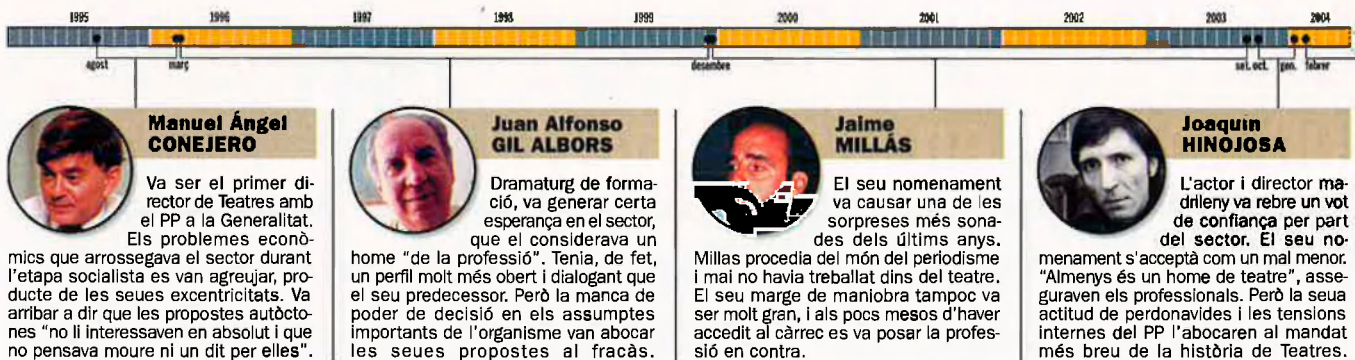
Martínez Luciano, havia perdut la confiança en ell, l'únic director de Teatres de la Generalitat que en deu anys de gestió del Partit Popular s'havia guanyat la complicitat del sector. Un "home del teatre", com reconeixen la majoria de professionals.

"Havíem dissenyat un pla de treball fins al 2007", explica Toni Pastor, gestor teatral i home de confiança de Martínez Luciano en aquests últims mesos,

"pero sabem que ens podien tirar en qualsevol moment", a pesar que les línies de treball encetades (recuperació d'autors clàssics al Teatre Principal, producció de textos de dramaturgs valencians i normalització de l'ús del valencià sobre els escenaris) havien aconseguit resituar l'escena teatral d'aquí, segons coincideixen a assenyalar persones relacionades amb el teatre. Però el treball de Martínez Luciano, que va arribar a TGV per mà de l'anterior conseller de Cultura, Esteban González Pons, no agradava a la Conselleria, on no es veia amb bons ulls que pel Teatre Principal de València hagueren passat *Santa Joana dels escorxadors*, del Teatre Lliure, o *El rei Lear*, de Josep Maria Pou. Les suspicàcies encara es van agreujar més quan en la Conselleria descobriren que, per a la promoció de *Sopa de pollastre amb ordi*, de

Els últims directors de Teatres de la Generalitat

Font: Rosanna Melià / Violeta Tena
Gràfic: V. PRIETO

Manuel Ángel CONEJERO

Va ser el primer director de Teatres amb el PP a la Generalitat. Els problemes econòmics que arrossegava el sector durant l'etapa socialista es van agreujar, producte de les seues excentricitats. Va arribar a dir que les propostes autòctones "no li interessaven en absolut i que no pensava moure ni un dit per elles".

Juan Alfonso GIL ALBORS

Dramaturg de formació, va generar certa esperança en el sector, que el considerava un home "de la professió". Tenia, de fet, un perfil molt més obert i dialogant que el seu predecessor. Però la manca de poder de decisió en els assumptes importants de l'organisme van abocar les seues propostes al fracàs.

Jaime MILLÁS

El seu nomenament va causar una de les sorpreses més sonades dels últims anys. Millás procedia del món del periodisme i mai no havia treballat dins del teatre. El seu marge de maniobra tampoc va ser molt gran, i als pocs mesos d'haver accedit al càrrec es va posar la professió en contra.

Joaquín HINOJOSA

L'actor i director madrileny va rebre un vot de confiança per part del sector. El seu nomenament s'acceptà com un mal menor. "Almerys és un home de teatre", asseguraven els professionals. Però la seua actitud de perdonavides i les tensions internes del PP l'abocaren al mandat més breu de la història de Teatres.

Carme Portacelli, s'havien encarregat unes camisetes roges amb el logotip de la falç i el martell. Quan la secretària autonòmica de Cultura se'n va assabentar, les camisetes quedaren requesades. La "pena de mort" de Martínez Luciano, però, va quedar signada el passat 12 de maig, durant la Mostra de

Teatre d'Alcoi. La Junta del Circuit Teatral, un organisme que agrupa 63 sales dels pobles valencians, va dimitir i va reivindicar una sèrie de millores cap a les quals Martínez Luciano va mostrar el seu "suport absolut". Un mes després, Martínez Luciano era despatxat. "El problema és que, en aquest país, els

polítics no miren el currículum, sinó les fidelitats polítiques", sentència Toni Pastor.

Un vaixell sense benzina. La dimissió de la Junta del Circuit Teatral fou l'antesala de la creació de la Plataforma de les Arts Escèniques, integrada

Martínez Luciano: "Les arts escèniques els donen igual"

—El conseller Font de Mora atribueix la seua destitució a una pèrdua de confiança. Què n'opina?

—Em pregunte com podem tenir confiança si el nostre contacte s'ha limitat a tres telefonades. No m'he reunit ni amb el conseller ni amb la secretària autonòmica per parlar dels projectes de futur i de present. Alguna cosa havien de dir...

—La seua destitució respon a un canvi en la política cultural del PP?

—Des que es produí el relleu de González Pons per Font de Mora, no hi ha hagut una política cultural definida. És una política d'estalvi econòmic perquè necessiten diners per a uns altres projectes. En tenen prou amb projectes de ressò mundial, com ara el Palau de les Arts, mentre els projectes de base llanguixen. La frase del comitè de la Plataforma de les Arts Escèniques ho resumeix: els interessa més Lorin Maazel que no que la gent pugui arribar a convertir-se en Lorin Maazel. Les arts escèniques els donen igual.

—Esperava una eixida imminent?

—En qualsevol moment. Quan acceptes un càrrec com aquest i tens cinquanta anys ja saps que pot durar des de tres mesos fins a

tres anys, i més amb els precedents d'Hinojosa, Conejero... Internament estava preparat perquè sonara el telèfon.

—Hi ha qui diu que en fer-lo pronunciar-se públicament a favor de la gent del Circuit, el van posar en una ratolinera...

—Jo no tinc esperit de màrtir. La gent del teatre valencià està farta de promeses incomplertes i els comprenc perfectament. Jo podria haver callat, però vaig dir que els comprenia perfectament i estic segur que amb un 10 per cent més de pressupost res d'açò no hauria passat.

—Quina és la salut del teatre valencià?

—No està en la UVI, però quasi. Fa deu anys hi havia dotze o tretze companyies. Ara, n'hi ha el triple que reclamen suport econòmic. La qüestió és: com es reparteixen els mateixos diners entre més gent? Catalunya, el País Basc o Andalusia tenen un suport institucional quinze o vint vegades major que el que es dona al País Valencià.

—Quina és la solució?

—La solució és que administració i professionals s'asseguen en una mateixa taula i elaboren un pressupost conjunt.

Paula Reig

**Juan Vicente
MARTÍNEZ LUCIANO**

El dramaturg alacantí ha estat l'únic capaç de conciliar l'adhesió dels professionals del sector. A més de fer que es tornara a sentir el català sobre els escenaris públics valencians, aquest home procedent del món acadèmic ha portat fins a València obres com *El Rei Lear* o *Santa Joana dels escorxadors*. El seu pecat? Ser independent.

Inmaculada GIL-LÁZARO

Germana del senador del PP Ignasi Gil-Lázaro, ha ocupat fins ara la direcció del Centre Coreogràfic del País Valencià i la vicedirecció de TGV.

per les principals associacions professionals de la dansa, el teatre i els programadors. La Plataforma, que ja ha mostrat el seu rebuig al cessament de Martínez Luciano, reclama que el teatre i la dansa siguin considerats una prioritat en matèria cultural per la Conselleria, segons explica Joan Carles Garés, president de l'Associació Valenciana d'Empreses Productores de Teatre i Circ (AVETID).

"Ara teníem un vaixell amb una bona tripulació", es lamenta Toni Benavent, director d'Albena Teatres, "però si no hi ha benzina, el vaixell naufraga". L'aixeta que un dia es va obrir per regar el megalòman projecte de la Ciutat del Teatre de Sagunt (projecte que ha desaparegut del mapa) fa mesos que es va tancar i els pressupostos de Teatres de la Generalitat Valenciana estan congelats en els 13,2 milions d'euros amb els quals cal administrar la programació de les sales públiques de València i Alacant, organitzar el festival de Sagunt a Escena i fer produccions pròpies. La situació és semblant en el si del Circuit, un ens que funciona de manera independent respecte a TGV, i és fins i tot pitjor quan cada any arriba el moment de fer-se públic el repartiment del milió d'euros en ajudes a les companyies valencianes. "Allí corren navallades", assegura una persona coneixedora del sector. El problema, com apunta una de les persones que han dimitit com a responsables del Circuit, és que "cada volta que ens reuníem amb la secretària autonòmica teníem la sensació que anàvem a parlar amb l'interventor de fons de la Conselleria d'Hisenda, no amb un polític amb un projecte".

Violeta Tena

Breus

Primera Festa de l'Associació de Professionals del Circ

Tiana (Maresme) acull de l'1 al 3 de juliol la primera Festa del Circ que, sota el nom de "L'un dos tres del pallasso", vol ser un homenatge a Joan Armengol, mort el maig de l'any passat, cofundador de Comediants i un dels actius principals del circ al nostre país. Si bé en els dies previs ja es faran algunes accions, les activitats començaran el divendres amb la inauguració de l'exposició "Pasen i vean", la presentació d'un llibre sobre la figura de Joan Armengol i la inauguració de la Gran Carpa amb Artistes i una Gala de l'Escola de Circ Rogelio Rivel. El dissabte es plantegen activitats de participació (cercaviles i tallers), i ac-

EL TEMPS

tuacions de Cortocirkito, Marcel Gros i Aticus. La Gran Gala començarà a les 23 h amb les actuacions de Mortimers, Los Excéntricos, Drilok, Alex Navarro o Fura, entre més de 10 grups participants de totes les tècniques i disciplines del circ. La festa es tancarà amb cercaviles, titelles, diables, gegants i concerts.

Es reconstrueix l'antic cementiri jueu de Sagunt

La museïtzació de la zona, amb una primera excavació per determinar-ne la ubicació exacta, va començar el 2004. Ara, l'Ajuntament de Sagunt (Camp de Morvedre) ha anunciat la seva intenció de reconstruir l'antic tancat del recinte i l'entrada que se suposa que tenia, amb un arc de mig punt: és el cementiri jueu que s'estenia, durant l'època medieval, a la falda del castell. Si s'aconsegueixen els ajuts sol·licitats, es preveu que la propera tardor ja es pugui visitar aquest racó de la nostra història.

Lorin Maazel, director musical del Palau de les Arts

Des del 1984, quan era director musical de l'Òpera de Viena, és la primera vegada que es vincula de manera tan estreta a un teatre d'òpera.

El prestigiós violinista i compositor nord-americà d'origen francès Lorin Maazel (París, 1930) serà el proper director artístic del Palau de les Arts de València, tal com s'anunciava el passat 20 de juny, dilluns. Maazel tindrà, per tant, una responsabilitat activa en la formació de la futura Orquestra Simfònica, de la qual ell mateix serà titular, i en la selecció dels músics que en formaran part. També participarà

Palma recupera la tradició de les ballades populars

L'Ajuntament de Palma de Mallorca recuperarà la tradició de les ballades populars amb un cicle que consisteix a fer una ballada un diumenge de cada mes, ja que era la tradició anterior, a diferents llocs de Palma. Les actuacions consistiran en ballades populars amb una durada d'entre 90 i 120 minuts, perquè la gent pugui gaudir del ball mallorquí. L'estrena del cicle es va fer el 19 de juny a la plaça Terrasses Porto Pi Centro amb el grup Herbes Dolces. La següent ballada es farà el 3 de juliol a sa Feixina, amb el grup Tamarell.

EL TEMPS

tant en les òperes com en els concerts simfònics que es programin.

D'altra banda, el grup del PSPV a les Corts valencianes ha denunciat el sobrecost de les obres del Palau de les Arts, que ja costa un 300% més (244.305.404 euros) del que es va pressupostar.